

LAUDATIO

pri príležitosti udelenia čestného titulu doctor honoris causa

(Dr.h.c.)

prof. Tadeuszovi Zasępovi

(7. mája 2008)

prof. Tadeusz Zasępa, PhD.

vysokoškolský učiteľ, pedagóg, katolícky kňaz a publicista

Vaša Magnificencia pán rektor, dovoľujem si Vám predložiť návrh, aby na dnešnom slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove, bol pánovi profesorovi Tadeuszovi Zasępovi z Katolíckej univerzity v Lubline, udelený čestný titul *doctor honoris causa* z vedného odboru Katolícka teológia.

Váž. pán prof. Tadeus Zasępa,

Vaše Exelencie o. biskupi, v prvom rade o. arcibiskup a veľký kancelár GTF PU, vážené magnificencie, spektability, honorability, členovia vedeckých rád univerzity a fakulty, vážené dámy, vážení páni, vážené slávnostné zhromaždenie!

Je mi ctou predstaviť Vám na dnešnom zasadnutí Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove rozšírené o Vedeckú radu Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove medzinárodne uznávanú osobnosť v oblasti teológie, publicistiky a katolíckych médií, pána **profesora Tadeuzsa Zasępu**, ktorému Prešovská univerzita v Prešove udeľuje čestnú vedeckú hodnosť *doctor honoris causa*.

Je málo ľudí, o ktorých by môžeme povedať, že poznať ich, znamená obohatiť svoj život. Takouto osobnosťou je profesor Tadeuzs Zasępa. Zaujímavý, vzdelaný, duchovne hlbavý poľský kňaz, blízky spolupracovník Božieho služobníka Jána Pavla II. Pravidelne prichádza na Slovensko, aby cez médiá, ktoré sú v súčasnosti najdravejším bojiskom o dušu človeka, vzdelával študentov, podelil sa o poznatky, skúseností, ale aj o svedectvo viery. Má mimoriadnu zásluhu na výchove mediálnych pracovníkov na Slovensku, ktorým pripomína dôležitosť rešpektovania dôstojnosti človeka, právo na slobodu slova, na presné, pravdivé a neskreslené informácie.

Profesor Zasępa študentom hovorí: „Drahí moji, myslite na to, aby ste využili každú sekundu života na zemi, lebo vo večnosti zaváži len jedno – tvoj život a jeho obsah. A len vtedy, keď budeš žiť pre pokoj, dobro a lásku, Ježiš ťa prijme do večného domu, ktorý máš pripravený od stvorenia sveta...“ Vzdelanie v oblasti spoločenských komunikačných prostriedkov má podľa neho pomôcť rozvoju schopnosti človeka, aby sa slobodne, pravdivo, na profesionálnej úrovni vyjadril a nebál sa zložitej spoločenskej situácie, ale vedel ju komentovať a zhodnotiť. Študijné programy na vysokých školách majú podľa profesora Zasępu zahŕňať rast celého človeka, aby si zároveň uvedomil, že jednou z podstatných sfér života je religiozita, ktorá vplýva aj na rozvoj ďalších zložiek jeho osobnosti. Úprimne veriaci človek tvorí čosi iné než neveriaci. Je dôležité, aby pracovníci médií vnímali človeka vždy v jeho celistvosti: jeho intelektuálny, morálny, estetický a religiózny rozmer. Základom pravej náboženskosti je osobný vzťah človeka k Bohu a k blížnym. A za nijakých okolností nemožno siahť na život iného, a už vôbec nie bezbranného človeka. *Profesor Zasępa má ešte jednu peknú ľudskú vlastnosť – zmysel pre humor. Je človekom nádeje a múdrosti. Aristokracie ducha. Zodpovedným a veľkodušným v zmyšľaní i konaní. Človek zdravého patriotizmu. To všetko učí aj našich študentov...*

Ako sa to všetko začalo?

V roku 1995 na prosbu Svätého Otca o pomoc Slovensku v oblasti akademického vzdelávania prišla k nám na pozvanie Konferencie biskupov Slovenska skupina profesorov z Katolíckej univerzity v Lubline. Jej cieľom bolo odborne pripraviť kňazov i laikov na povolanie v oblasti spoločenských komunikačných prostriedkov a pomôcť im prehliť poznatky z teológie, vrátane sociálnej náuky, kresťanskej morálky, cirkevného práva, spirituality atď. Medzi vysokoškolskými pedagógmi bol aj profesor Tadeusz Zasepa, ktorý začal externe prednášať na Teologickom inštitúte biskupa Jána Vojaššáka v Spišskom Podhradí - Spišskej Kapitule. Absolventom vysokoškolského štúdia umožnil štúdium pastorálnej teológie so zameraním na spoločenskú komunikáciu.

Zo života, aktivít, úspechov a ocenení

Profesor Tadeusz Zasepa sa narodil 23. apríla 1946 v Radiecho-wiciach v Poľsku, v rodine s bohatým spoločensko-kultúrnym zázemím, hlbokým vzťahom k Bohu a Cirkvi, výnimočným zmyslom pre vzdelanosť, umenie, slobodu ľudského ducha a s pozitívnym vzťahom k človeku. Na svoje detstvo si spomína takto: *„Bolo veľmi pekne. Vyrastal som v Czestochowej, neďaleko kláštora Matky Božej. Boli sme tradičná rodina. Mal som troch súrodencov. Rodičia veľmi chceli, aby sme chodili do školy a zvlášť sa učili jazyky.“* Gymnaziálne štúdiá absolvoval na gymnáziu Generala Swierczewskiego v Czestochowej v rokoch 1962 – 1965. Za ďalšími štúdiami sa mladý Tadeus pobral do Krakova, kde strávil šesť rokov v seminári. *„Za kňaza som študoval v Krakove neďaleko Wawelu, kde som chodieval každý deň. Dá sa povedať, že tradícia Krakova a Poľska je v mojom srdci“*, spomína. Na túto veľmi dôležitú etapu vo svojom živote má tie najkrajšie spomienky. Aké boli dôvody, ktoré ho viedli ku kňazstvu? Profesor Zasepa hovorí takto: *„Mojou prvou motiváciou bola túžba slúžiť ľuďom. Dnes je táto finálna motivácia taká, že som síce sám, ale som sám, aby iní neboli sami.“* Vybral si kňazstvo, ako sám tvrdí: *„Nikdy to neolutoval. Ani jednu sekundu v živote, nepomyslel na to, že som urobil zle. Ďakujem Bohu za tú milosť. A tiež je krásne, že môžem spojiť kňazstvo s vedou.“* Nasledujúce tri roky pôsobil ako kaplán vo farnosti Svätého Ducha vo Wieruszówe a zároveň sa venoval pastorácii nepočujúcich.

Biskup v ňom videl veľký potenciál, preto ho poslal študovať na Katolícku univerzitu v Lubline. V nasledujúcich rokoch sa venoval univerzitnému vzdelávaniu na Katolíckej univerzite v Lubline, kde v roku 1977 získal magisterské vzdelanie a v roku 1983 doktorát z pastorálnej teológie a mediálneho vzdelávania. Na docenta v tomto odbore sa habilitoval v roku 1987 a na tejto vzdelávacej inštitúcii bol menovaný najprv za mimoriadneho profesora v roku 1995 a v roku 2001 za riadneho profesora.

Dôležitou etapou v jeho živote bol pobyt v USA. Naň spomína takto: *„Tam som sa pomocou jedného riaditeľa rozhlasu rozhodol, že budem študovať médiá. Pre mňa to bolo úplne cudzie, no on ma nejako prehovoril. Potom som zistil, že to bolo dobré riešenie“*. Dá sa teda povedať, že k štúdiu masmédií sa dostal profesor Zasepa náhodne. Sám dokonca priznáva, že k nim nemal žiaden špeciálny vzťah: *„Nemôžem povedať, že by som k nim mal osobitý vzťah. Veľa som čítal, no v tom čase boli médiá skôr tajomstvo. Poznal som rádio, ale nikdy som tam nebol. Dnes sa už veľmi zaujímam o médiá a treba povedať, že práve cirkev ma naučila ich chápať. Cirkev ponúka priestor na mediálne vzdelávanie. Ona hovorí aj o potrebe formovania ľudí k médiám, aby im rozumeli. Etika reklamy a etika internetu sú veľké dokumenty, ktoré hovoria o najnovších médiách. Bez Cirkvi by svet nerozumel médiám, chápal by ich len ako technický prostriedok. Cirkev ich však chápe mravne. Ako službu človeku a pravde“*.

Počas štúdia absolvoval viaceré zahraničné pobyty a to v rokoch 1977-81 na Katolíckej univerzite vo Washingtone v USA, v roku 1981 na univerzite v Ženeve vo Švajčiarsku a v rokoch 1981-1983 na Katolíckej univerzite del Sacro Coure v Miláne v Taliansku.

Aké boli ďalšie milníky v jeho živote?

Po návrate zo študijných pobytov v zahraničí jeho účinkovanie bolo úzko zviazané s Lublinom. Najprv pôsobil ako vedúci referátu zahraničných stykov, následne už ako docent v Inštitúte výskumu poľskej emigrácie a od roku 1991 podnes vedie Katedru súčasných foriem šírenia viery. Rozsah jeho aktivít je nestále bohatý. V roku 1993 založil a bol tiež jeho prvým riaditeľom Katolíckeho rádiového programu *Lublin*. Taktiež je zakladateľom Lublinskej edície týždenníka *Nedela* a jej prvým redaktorom. Stal pri zrode aj nadácie *Sacrum Paidea* podporujúcej hendikepovaných umelcov. V roku 1998 založil *Lubelsku szkołę Biznesu*, neskôr *Lubelska Szkoła Wysza im. Króla Władysława Jagielly* a stal sa jej prvým rektorom. Cieľom jej zamerania je odovzdávať budúcim riadiacim a manažerským pracovníkom popri profesionálnych vedomostiach aj základy sociálnej náuky Cirkvi.

Veľmi dôležitým a jeho ďalšie životné cesty a smerovania ovplyvňujúcim momentom bolo už to spomenuté rozhodnutie kladne reagovať na prosbu Svätého Otca Jána Pavla II. v roku 1995. Stal sa členom skupiny profesorov z Katolíckej univerzity v Lubline s cieľom pomôcť v odbornej príprave kňazov a laikov na Slovensku. A takto od roku 1995 nasledujúce tri roky prednášal na Univerzite Komenského, Teologickom inštitúte Spišskej Kapituly v Spišskom Podhradí. Následne v rokoch 1998-2000 viedol postgraduálne štúdium žurnalistiky na Trnavskej univerzite na Filozofickej fakulte a Katedre humanistiky. Od roku 2001 podnes pôsobí intenzívne ako pedagóg na Katolíckej univerzite v Ružomberku, Filozofickej fakulte na Katedre žurnalistiky.

V roku 2003 začal spolupracovať aj s našou Gréckokatolíckou teologickou fakultou a už od prvej chvíle svojimi prednáškami, svojou neúnavnou aktivitou výrazne prispel k zvyšovaniu vzdelanosti našej mladej generácie. Jeho stretnutia s učiteľmi, či študentmi, jeho usmernenia, praktické návody i prezentovanie celoživotných skúseností pomáhali a naďalej pomáha získať sebadôveru i vedomosti budúcim mladým odborníkom v oblasti teológie a masmediálnej komunikácie. Nemôžeme opomenúť, že pán profesor, spolu so svojimi poľskými kolegami, nám pomohli v počiatočnej existencii obnovenej fakulty v najkritičnejšom období nezištným poskytnutím svojich garančných možností.

Posolstvo kňaza a vedomosti v mediálnej oblasti zúročuje profesor Tadeusz Zasępa dodnes. Ako masmediálny odborník dnes prednáša na univerzitách po celom svete aj o úlohe a vplyve Cirkvi v mediálnom svete. „*Pôsobím v Amerike, Anglicku, Nemecku, tu na Slovensku, v Poľsku, ale tiež z času na čas idem do lotyšskej Rígy a už niekoľkokrát som bol aj na Ukrajine*“. Keďže bol od malička svojimi rodičmi vedený k štúdiu jazykov, nemá problém s komunikáciou. Počas rokov cestovania a vzdelávania si svoje jazykové vedomosti ešte rozšíril. Dnes hovorí štrnástimi svetovými jazykmi, ako napr. anglicky, nemecky, španielsky, taliansky, latinsky, lotyšsky, ukrajinsky, alebo holandsky a pod. „*Pre mňa je cudzí jazyk možnosť komunikácie. Je to možnosť kontaktovať ľudí*“, hovorí profesor Zasępa. Výnimkou nie je ani výborná znalosť slovenského jazyka a jeho kladný vzťah k Slovensku je potvrdený aj štátnym občianstvom.

Prítomnosť i budúcnosť slovenských médií hodnotí profesor kladne. Upozorňuje však, že ani slovenské médiá sa nevyhli globálnemu vplyvu, ktorý sa prejavil predovšetkým vo finančnej oblasti. Hovorí: „*Média chcú mať všetko lacné, jednoduché*

a dobre predajné. Ukazujú človeka z najhoršej stránky, nielen z vonkajšej, ale i z vnútornej. Myslím si však, že pomaly aj oni zistia, že so to musí zmeniť. To je len globalizačný vplyv, kde niet snahy o človeka“, hovorí profesor. Ďalej vyzdvihuje: Teším sa, že tu máte rádio Lumen. To nie je konkurencia pre verejné rozhlasové stanice. To je služba človeku. Je tam veľa zaujímavých relácií a prednášok z medzinárodných konferencií, ktoré povzbudzujú intelekt človeka. Ďalšia stránka je tá mravná, alebo morálna. Formovanie zodpovednosti u mládeže. A samozrejme je tam prítomné náboženstvo, ktoré má ekumenický rozmer“.

Prof. Zasępa posledný krát prednášal na pôde Prešovskej univerzity v Prešove na Gréckokatolíckej teologickej fakulte na podnet Katedry aplikovanej edukológie dňa 3. marca 2008 na tému: *Psychologické zmeny v spoločnosti vplyvom médií*. Ako zdôraznil počas svojej prednášky: „*Šťastie nie je zvonku, šťastie je v človeku a to je potrebné si uvedomiť!*“ Najväčšiu odozvu a reakcie v následných otázkach z publika mala časť prednášky týkajúca sa tajomstva: „*Médiá likvidujú pocit tajomstva. Tajomstvo v televízii nefunguje. Tam môžeme všetko ukázať. Doslova všetko. To má za následok klesajúci záujem o náboženstvo, pretože náboženstvo je o „tajomstve“.* Každý človek ale potrebuje tajomstvo. Človek je tajomstvo. Boj je tajomstvo. Ako by sme nemali žiť tajomstvo?“. Tak ako vždy nás fascinovala prirodzená presvedčivosť rečníka...

Prirodzene široký záber práce vedeckej, či odbornej alebo riadiacej ocenili mnohé najvyššie inštitúcie. V túto slávnostnú chvíľu si dovoľm spomenúť iba skutočne tie najdôležitejšie. V roku 1997 dostal ocenenie Muž roka - *Man of the Year* The International Biographical Centre of Cambridge v Anglicku ako uznanie za službu vzdelávaniu a kultúre. V roku 2001 to bolo ocenenie *Man of the Year* The American Biographical Institute v USA za vynikajúci spoločenský a profesionálny úspech. V tom istom roku nasledovala *Nominácia na Nobelovu cenu 2001* The United Cultural Convention of the United States of America. Na Slovensku v roku 2002 získal ocenenie *Medaila za zásluhy o Trnavskú univerzitu* v Trnave. V roku 2004 to bola *Medzinárodná cena Slovenskej akadémie vied* za príspevok k rozvoju spoločenských a humanitných vied, kultúry a umenia na Slovensku. A dnes čestný doktorát *doctor honoris causa* Prešovskej univerzity v Prešove.

Ako známa osobnosť je profesor Zasępa členom viacerých učených spoločností. Je aktívnym členom Vedeckej Rady Filozofickej fakulty KU v Ružomberku, ako aj Vedeckej rady Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove. Ďalej je čestným členom Vedeckej rady Filozofickej fakulty TU v Trnave, členom Odborovej komisie Teória a dejiny žurnalistiky na FF KU. V Poľsku je členom Akreditačnej komisie „Forum“- Stowarzyszenie Edukacji Menedżerskiej vo Warszawie, členom Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. v Lubline, členom vedeckého kolégia časopisu registrovaného v profesijnej databáze CEEOL Otázky žurnalistiky, ako aj členom viacerých redakčných rád vedeckých časopisov.

Obdivuhodná je aj vedecká činnosť profesora Zasępu orientovaná na mediálnu oblasť. Tejto problematike sa venoval vo svojich monografiách: *Média v čase globalizácie*, *Moc a nemoc médií*, ktoré boli vydané v Bratislave, či *Media, człowiek, społeczeństwo*, vydané v Czestochowej. Nemenej významné sú diela: *Internet – fenomen społeczeństwa informacyjnego*, *Internet i nowe technologie – ku społeczeństwu przyszłości*, vydané v Czestochowej v roku 2001 a 2003, či v neposlednej rade *Internet a globalizacja. Antropologiczne aspekty*. Ružomberok, 2006. To je len zlomok z jeho publikácie a zo stoviek štúdií uverejnených v najvýznamnejších svetových vedeckých časopisoch.

Zaiste nedá sa v tomto obmedzenom časovom priestore vymenovať všetky ocenenia, členstvá vo významných organizáciách a diela tejto významnej a charizmou obdarenej osobnosti. Možno by táto prezentácia mohla mať formu výpovedí mnohých

jeho poslucháčov, doktorandov a študentov, ktorých tento múdry a štedrý učiteľ viedol na ceste za profesionálnou i ľudskou dôstojnosťou. V jeho monografiách, odborných publikáciách, učebniciach, časopiseckých a konferenčných príspevkoch je ukryté množstvo invenčných a praktických vedomostí a skúseností pre nás, čo svedčí o obdivuhodnom diapazóne jeho odborných vedomostí a skúseností..

Záverom môjho laudatia treba ešte raz povedať a zdôrazniť, že profesor Zasępa svojou neúnavnou aktivitou a entuziazmom prispel k zvyšovaniu vzdelanosti mladej generácie. Ako som už spomenul, jeho praktické návody i prezentovanie celoživotných skúseností vo výraznej miere pomáhali pri rozvoji našej teologickej fakulty.

Človek má vždy šťastie alebo ináč nazvané milosť, keď sa v živote môže pohybovať v blízkosti ľudí, ktorí ho svojím duchom dokážu inšpirovať, ktorí mu svojimi výkonmi a postojmi ukazujú jeho vlastné lepšie možnosti a ku ktorým môže zároveň prechovávať aj istú spriaznenosť, akúsi intelektuálnu i emocionálnu dôveru. K takýmto vzácnym ľudským typom patrí aj profesor Tadeusz Zasępa. Renomovaný autor, gestor a editor mnohých prác v oblasti masmediálnej komunikácie, všestranne vzdelaná a kultivovaná osobnosť s láskou k umeniu, hudbe, s humanistickým presvedčením a veľkým osobným svedectvom viery. To je pri jeho obdivuhodnej profesionálnej zdatnosti výrazná fundamentálna črta jeho osobnosti.

Vážené akademické zhromaždenie, som presvedčený, že udelenie titulu *doctor honoris causa* profesorovi Zasępovi je nielen ocenením jeho prínosu, ale aj sviatkom pre celú akademickú obec Prešovskej univerzity v Prešove, ktorá týmto aktom zviditeľňuje svoje úsilie zaujať dôstojné postavenie v európskom vzdelávacom priestore.

V Prešove 07.05.2008

prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.
dekan GTF PU v Prešove